

DOBROGEA JUNĂ

POLITICĂ — ECONOMICĂ — CULTURALĂ —

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice și Tribunalului Constanța sub No. 37 din Mai 1938

Director-Proprietar
CONST. N. SARRY

Abonamentul cu supliment cultural un an 800 lei — 6 luni 500 lei — Pentru Autorități și Instituții lei 2000
TELEFON No. 13.43 —

Redacția și Administrația:
CONSTANȚA, str. Scarlat Văenav No. 27

„Rămas bun“

Am reprodus, în numărul nostru trecut, scrisoarea de despărțire, adresată de Dl. Col. N. Oprescu foștilor colaboratori de la Primăria municipiului Constanța. Fără păcatul omisiunii torva cuvinte de atenție și față de unii dintre funcționarii superiori, cari au secondat, tot timpul, chiar în „primele linii de luptă“ (și cari, fără îndoială, nu s'ar putea socoti curinși în acel generic „etc.“), când până și „cerbera“ de la cabinetul primarului a și învrednicită de o „notă de nevoie“ scrisoarea d-lui Col. Oprescu ar fi însemnat un mic document de mare duloșie — însușire ce m'apreciat-o în totdeauna gentleman-ul care, vreme de trei ani, cu adevărat rețel, a condus destinele urbei noastre.

Firește și esențialmente omenește e, ca d-lui Col. Oprescu să „nu-i fi plăcut“ unora dintre foștii d-sale subalterni, după cum și d-sa — „cu toată munca“ a depus, cu toată cinstea, a desfășurat și — vom adăuga noi — cu toată identitate și simțimintele constanțenilor și cu toată abilitatea, prevenirea și avalerismul ce-l caracterizau — n'a putut fi în agreementul totalității cetățenilor cari, precum mărturisesc, cu greu s'a despărțit — și-l credem... Nimeni până astăzi nu a reușit a întruni unanimitatea sufragiilor de simpatie și aprobare ale semenilor, cari, mai ales în domeniul public, merg cu înguozitatea până la a preținde ca „femea Cesarului“ nu fie nici măcar banu- ta...
Sunt totuși în viață momente — și un astfel de moment e acela al despărțirii de ființe și lucruri dragi — când ochii se închid și omul îl rămâne să vadă numai cu mintea care, pri-

vind totdeauna prin perspectivă, se arată de regula mai generoasă...
În ceea ce ne privește, — fără a ne înalta până să căutăm „pete în soare“ și fără a ne coborî până la a ne alătura purecatorilor din subsoluri, simțim o datorie de conștiință și de cronicari nepărtinitori, să recunoaștem și să înregistrăm curajia înăscută a fostului Primar al Constanței, întreaga putere și dorul d-sale de străduință, un orizont larg în concepții edilitare, cărora numai vremurile deosebit de vi-

trege le-au sfărâmat aripile și le-au împiedicat să ajungă la împlinire.
(Carioanele Primăriei vor putea face oricând dovada multiplelor și salutarelor d-sale proiecte și această operă Dl. Colonel Oprescu o lasă cu drept cuvânt la aprecierea posterității).
Mai presus de toate însă, fostul prim edil al Constanței rămâne primarul culturii, pe care a sprijinit-o ca nimenea altul până la d-sa. Și prea a iubit el scriitorii, pentru ca noi, cel puțin — ca și autorul epitafului Magdalenei — să fim obligați a-i ierta chiar unele greșeli voite sau nevoite.

CONST. N. SARRY

Vom avea un nou consiliu la barou

La cererea Ministerului de Justiție, s'a făcut următoarea propunere pentru un nou consiliu la barou din Constanța.

Decan d. Ion Bărzan, iar membrii d-nii: Nicu Petru, Scipio Vulcan, Ștefan Borș, I. Lala, Gh. Popa, Al. Șteflea, C-tin Dinu, Anastase Peride, I. Mageari, George Pansitescu, V. Roșculeț și Jean Iancu.

Se așteaptă confirmarea din partea Ministerului.

Noul Primar al Constanței

D-l D. Voicu, fost până acum prim ajutor și în ultimul timp primar delegat al municipiului, a fost confirmat în demnitatea de primar general, în locul vacant.

Această numire vine să satisfacă nu numai persoana d-lui Voicu, un vrednic fiu al Dobrogei noastre, ci pe toți cetățenii acestui municipiu.

Restaurarea clădirilor școlilor primare

Primăria municipiului Constanța a pus la dispoziție un fond de 1.600.000 lei pentru repararea școlilor primare din localitate, în mare parte avariate în timpul acestui război, fiind transformate de armata germană în magazii și spitale.

Lucrările de reparații vor începe imediat, deoarece cursurile școlare se deschid în Octombrie. Odată cu clădirile școlilor, vor fi refăcute și grădinițele de copil.

În conformitate cu hotărârea comitetului școlar local, suma de 1.600.000 lei se va împarte școlilor ce urmează a fi reparate, în raport cu sălile de cursuri ale fiecărei școli.

Directorii de școli și au luat obligațiunea să găsească contribuție în muncă și în material din parte locuitorilor din cartierelor respective, astfel că localurile de școală să fie cât mai radical reparate.

Pentru dl. Primar

Ținem să atragem atențiunea d-lui Primar al municipiului asupra halului în care se găsește strada Marc Aureliu. Știm cât de restrânse sunt posibilitățile actuale de îmbunătățire ale administrației; totuși o intervenție imediată se impune în această stradă, al cărei spectacol în imediata apropiere a Pieței Ovidiu și chiar Primăriei, este cu atât mai impresionant. Nu există nici în fundul mahalalelor o asemenea stare de necurățenie și părăsire.

Cronica Murfatlarului *

de CONST. N. SARRY

Așezările umane, cum se 'nfrizează'n lume, Ca și omul, îndeobște, capătă pe loc un nume... Se întâmplă ca, adesea, numele ce li se dă, Să li se și potrivească chiar ca... nuca în perete... Rar, ca să se adapteze numele cu-acel ce-l poartă, — Fîlndcă numele nu poate, ca să schimbe cruda soartă!

Iau de pildă chiar Constanța... Ce fel de „constanță“ — i ala Când de jos, dela silozuri, până'n colo, la Mamaia, În clădiri ca și în oameni, mai în voie sau mai silnic, Ea își primenește chipul, ași putea susține, zilnic?... Sau, pe vremea, în Megidia, — cazul foarte mulți îl știu — Se găsea un Napoleon și era doar... lustragiu!

Dar se mai întâmplă altădată, după un parcurs de viață, Omul, satul sau orașul, mai schimbat acum la față, Ca și numele să și schimbe, cu sau fără de botez, — Fără însă să și prefacă și lăuntricul său „crez“... Câți din voi nu cunoscără pe un Ițic sau Hasan, Pielea botezând, s'ajungă: Gheorghe, Barbu, Stan sau Bran?

Murfatlarul, de asemenea, în virtutea unei legi, Basarabi ajunse astăzi — și e greu, ca s'o mai dregi... De aceste războfeturi, Cerul n'are vr'un habar: Ițic rămânea-va Ițic, Murfatlarul-Murfatlar!

„Basarabi“! Istoric nume, mai presus de orice slavă: Îl aduc întreg omagiul, făr' să-l caut vreo gălceavă... Dar — în capul meu nu intră ca, spumosului nectar, Cărui, de-o viață n'treagă, li zic: „Vin de Murfatlar“ — Vin ce-a străbătut Europa și-a ajuns în Spania, Unde, 'n plină concurență, a bătut șampania, — Vin ajuns azi să-l prefere cel mai dificil nabab, — Vin ce scoală pân' și morții — să-i zic: „Vin de... Basarabi“.

Basarabi au atâtea glori la activul lor... Să ne lase Murfatlarul — dobrogeanul nost' odor!

Doamnelor și Domnilor,

Drept e că, se află unii, cari pretind că acest sat, — Murfatlarul de acum — se numea „Tatar-Nuryat“, Iar alături „Turc-Murfat“-ul, botezat azi Siminoc, — Două colonii distincte, ce pe-acel și găsiră loc... Leaturile noastre însă Murfatlar îl apucară — Și-acel nume, până astăzi, nu ne-a dat de vre-o ocară. Ba el ne-a cinsit melezul: prin ospețe și serbări, Dus-a falma dobrogeană peste mări și peste țări... Murfatlar îl apucară, — Murfatlar el să rămână: Cu nimic nu scade asta România ca stăpână! Dimpotriv' aceste nume, cu nimic bulgar în ele, Sunt, în plus, o mărturie, contr' acelor genii rele, Cari, în ciud' a mi! de moaște, lespezi, castre și ruine, Îndrăsnesc să mai susțină că Dobrogea le-aparține.

Că și așezări romane mai de mult au fost pe-aiaci, Nu încapă îndoială... de săpaveți sub chirpici, Veți găsi și astăzi urme: ici un zid, col' un borcan, Ale strajelor din preajma „Valurilor lui Traian“.

Dar pe urmele străbune și-ale celor din Crimeea, După ce-au venit Mocanii și alți Români, purtând scântee Focului ce nu se trece, ci răzbește chiar prin veacuri, — S-a schimbat și n'treaga față: S-au întemeiat conacuri, Ecarețuri, instituții, o biserică în piatră, Iar populațiunea veche, rebegită și mulțată, E înlocuită astăzi de plămada românească, Mândră, rodnică, isteajă, — vrednică să viețuiască!

* Rostită în ziua de 13 August 1944, la jezițoarea ținută de Casa vana DOBROGEI JUNE, în pădurea Murfatlarului, în folosul „Crucei Roșii“.

Fire blândă și cinstită, judecată înțeleaptă,
O figură de apăsător și în vorbă și în faptă.
Succesorul său Penesou, certărej, circalitor,
A marit regretul obștei după primul slujitor,—
Căci părintele Penesou, om năstrușnic și iabrag,
Se vără în toate cele, fost-a până și geambaș!

Onorată asistență,

La pomelnicul acesta să adaug pe **Fușcoriu**,
Primul dascăl, care-alcea a deschis abecedariu
Și luând-o cu incele, sănătos și bătrânește,
El a învățat Tătarii să citească românește.

Ar fi locul, chiar acuma, când vorbesc de-acele vrimuri,
S'amintesc de vechi Agale, cari nu prea-avesu haremuri,
Dar trăiau destul de bine, într'un veșnic „baeram”...
Și numesc câțiva de pildă: **Bekir B. I.**, **Seit Isleam**,
Achabă, **Ablachim Hogo**, **Hogo Emirbec Chengé**,
Care chiar primar ajunse—dar strigă ritos: „brac, bié!”
Când, la telefon, prefectul l-a chemat la datorie...
„Asta dracu estem”—spuse și fugi din Primărie...

Dintre cei de altă dată, oameni de aleasă vișă,
Vrednici pururi de amintire e și **Manolescu Niță**.
Gospodar din cel mai harnic în vecinul Siminoc,
Mare-amic al țărănimii—mort înainte de soroc.
Și mai viețuia acolo, în străvechiul Turc-murfat,
Vajnicul **Dumitru Șteflea**, un impunător bărbat,
Mare econom de vite și părinte ideal,
Cu copii chiar demni de dânsul, din cari unul general.

Dintre negustorii vremii, dac 'ar fi s'aduc aminte,
Voiu începe cu **Rusăli**—moș **Ilie**, cel cuminte,
Tacticos ca un egumen, pașnic și n'ajegător...
Tizul său, **Ilie Sava**, mititel și-alergător...
Cumnățelul lui simpatic, blândul **Niculai Iordan**,
Manufacturistul **Badu**, cărciumarul **Boia Stan**,
Dumitriu, **Cantaragin** și **Misac Kircorian**...
Mai era **Clocan**, crășmarul, care crășma și-a băut,
Moga și **Galan**, brutarii, cari făcură ce-au făcut,
Ș' isbutiră să devină: **Moga** fost patron, primar,
Iar **Galan**, ca fostă calfă, s'a înscăunat notar.

Doamnelor și Domnilor,

Vechiul Murfatlar avuse și-un vestit practician,
Cu o taimă depărtată — pe **Sahac Tatosian**
Nu era fractură de-oase, nici un fel de scrântitură,
Căreia **Sahac Efendi**,—dup'o grea înjurătură,
Ce voia ca să apară ca un supliment la leac—
Prin sistema-i specială, să nu-i vină el de hac.
Și curgeau la el bolnavii, și curabili și incurabili
Și din cei scrintiți la creeri, chiar și medici veritabili,
Pân' ce într'o zi jandarmii, dresând acle lui „**Sahacu**”
Pentru practică-ilectă, cât pe-aci să dea de dracu!...
Dar când fu la judecată— a sărit Dobrogea toată
„Doftorul” să-și scape teafăr din păjanla netoată...

Din bătrâni, îmi scapă unii; greu în gând să mi-l mai țin
Mi-amintesc de: **Catrinescu** poreclit și **Catargiu**,
De picherul **Buniană**, moșneguțul năzdrăvan
Și de moș **Grip Costache**, bun prieten cu **Clocan**...
De notarul **Balau**—una din cele mai stranii firi;
Om volnic, cu capul mare și picioarele subțiri, —
Pokerist de mare forță... De urmașul lui, **Goran**,
Care scoase-odată dinții la colegul său **Galan**
Și l-a pus la loc, plătindu-l ca să aibă iar ce scoate
La un nou prilej—căci ambii puși erau parc' a se bate...

Din această galerie a notarilor, rețin
Pe **Maeri**—funcționarul legalist și recilin,—
Căruia Ministrul **Loseâr**, inspectându-l într'o vară,
I-a strâns mâna și-l notase cel mai bun notar din țară.
El, la timp, pe **Niculake** mult l-a ajutat, aice,
Ca biserica din platră, ce-o vedeți, să se ridice...
Azi, **Maeri** pensionarul, înhămat e la corvadă:
Primăria din Techirghiol a luat-o iar de coadă!...
Altul: **Ștefan Moldoveanu**, un îndrăgostit al vieții,
Pricepând s'o și trăiască, făr' a căta prețul... pieții,
Vorbărej, el nu-ți da rândul ca să spui și tu o vorbă
Și la fel e și azi, când are nouăzeci de ani în torbă...

În sfârșit, blajinul **Biebea**, fost notar, fost și primar —
Primăria actuală, cu localu-i exemplar,
Este opera exclusivă a lui **Moș Vespasian**,
Care adora țiganii... Renumitul **Război Stan**,
Tată al lui **Ionică**, ca și el țambalagiu,
Era prima-i slăbiciune și pe tonul cel mai viu,
Îi cânta aproape zilnic: „Ici mi-e dealul, ici mi-e valea...
Și a doua-i slăbiciune, când îl podidea rău jalea,
„Menașera” lui **Gherghina**, tot țiganca bat-o focul...
Se visa ea... notăreasă, dar n'a vrut deloc norocul!...
Când a fost ca să clădească bunul **Biebea**, primăria
Prea cucernicul **Năstase**, vrând să-și cerce volnicia,
Puse mâna pe o bătă, și a n'ceput, ca să dărâme
Zidul în construcțiune prefăcându-l în țărâme...
Bine nu cunosc motivul „evangelicel” porniri:
Fapta, cred, se datorește prea năbădăloasei firi
A Părintelui **Năstase**, fost paroh, aici, pe-atunci,

Informațiuni

— Un „confrate”, reapă-
rui zilele acestea, caută,
cu un impresionant lux de
date și cifre — mente și
capabile a sugestiona pe
cetitorii ușurateci — să în-
sinueze pe seama direc-
torului nostru, în cecece
privește atitudinea și cre-
zurile d-sale politice din
trecut, acte și fapte cu to-
tul inexacte.

Ținem la dispoziția per-
soanelor de bună credin-
ță, demnitate și onoare —
opiniunea acestora intere-
resându-ne numai — toate
numerele din „DOBRO-
GEA JUNA” invocate de
acei „confrate”, pentru ca
să se convingă de adevă-
rul adevărat.

— *D. dr. Angelo d'Ar-
genta, medic șef al muni-
cipiului, a fost însărcinat
cu conducerea Consiliului
de Patronaj al prefecturii
de județ.*

*D-na Teodora Adam,
șef al biroului cen-
zurei, a fost delegată cu
conducerea biroului admi-
nistrativ.*

— *D. avocat Paul Do-
brescu s'a mutat în blocul
Weiss, str. Ștefan cel Mare
ap. 8 et. II.*

Mica Publicitate

REFAT BILAL refugiat din
Rusia strada Străjer No. 61
pierzând Legitimația eliberată
de Siguranța C-ja și toate ac-
tele mele de familie le declar
nule.

GEORGE TRAVLOS din
Constanța, str. Vintilă Brătianu
No. 46 bis, pierzând buletinul
de populație liberat de biroul
Constanța, certificatul de na-
ționalitate No. 1401, livretul
de exercitarea profesiei No.
35469 și bilețul de liberă pe-
trecere în țară No. 3441, le
declar nule.

O sobă „Godin” și două
de tablă
în bună stare, de vânzare. A
se adresa la Ad-ția ziarului.

EUFROSINA CONSTANTI-
NESCU din Constanța str. Vântu-
lului No. 3, pierzând buletinul
populației eliberat din Con-
stanța îl declară nul.

De închiriat nemobilat
sau mobilat
1-2 sau 3 apartamente în str.
Traian 41, în fața gării.

A se adresa în Constanța
la d. avocat Bădescu str. Ale-
xandri 2 sau în București la
d. avocat Gorușeanu B-dul
Take Ionescu 43 Telefon 25071.

PROFESOR SECUNDAR
prepară corigențe latină, fran-
ceză, curs inferior, superior,
baccalaureat. Prețuri foarte
avantajoase.

Adresați-vă în str. Bolintineanu 37.

Care pe neurmătorii stragnicelor lui poruaci,
Îi „croia” ades cu bățul, pielea lor făcând o slectă,
Ceeace îi și atrase „**Popa Ciomag**”, ca poreclă.
Chiar și azi, când e în cinete, la Prea Sfânta Episcopie
Și când rotunjită-l barbă este albă-colilie,
Gata-i a „croi” pe-aceia, cari n'ar vrea ca să-l asculte...
Din politică se-alege omul, cu năravni multe!

Dar... nu toți —și iau de pildă pe **Vasile Lepădatu** —
Care'n Murfatlar, ca dascăl, și-a făcut cândva veșteu.
Politician de marcă, blând a fost, blând e și-acuș.
Nu ca alții—și nu l vorbă de Părinte domni mei —
Cari nu se sfiesc să facă din minciună obicei...

Alt învățător de seamă, cu prestigiu și mult har
Fu și **Gheorghe Măștescu**... El, de-aci, din Murfatlar.
Scoase-o serie nsemnată d'elemente, cari în viață,
Pot privi și învățătorul și societatea n' față...

Vrednici de reamintire ca pionii dascălicești,
Ar mai fi **Toodosiu** și cu cei doi **Nădulești**

Dar brigadierul silvic: **Constantin P. Vasiliu** ?
A muncit o viață n'reagă, mai cu val și mai cu chiu,
A muncit decenii patru—cum vedeți, ani mulți și grei...
Ca pensionar s'ajungă cu vre-o două mil de lei...
Totuși casa lui modestă—casa unui om umil,
Nu se n'reabă: are, n'are? — e un permanent ezil!

Onorată asistență,

Timpu-ar fi la veteranii satului ca să cobor :
Și încep cu patriarhul: **Vasilescu Teodor**...
Fost primar și om de treabă, răbdător și înțelept,
Plin de bună cuvîință, cumpătat, cinstit și drept,
Dup'o lungă-agonisită și o viață ordonată
Isbuti ca să-și adune o avere însemnată—
Pe de-asupra — lucru rar azi— viețuind încă, s'atragă
Stima tuturor din juru-i și iubirea lor întregă...
Omului nu i-a dat însă, ca să guste fericirea,—
Căci blestemul dela Eva urmărește omenirea!
Patriarhul **Vasilescu**, ca și biblicul **Abram**,
Fu sorțit, ca să-și jertfească singurul fecior din neam,
Victor, fiul lui de seamă, ofițer aviator,
În războiul sfânt de astăzi a căzut, după ce'n sbor,
Glorios efectuase nouăzeci de misiuni...
De-atunci moșul și soția ard de dor ca pe tăciuni...
Iar prisosul de iubire, din durerea fără nume,
Înjeleg ca să-l reverse peste cealaltă lume.
Ultimul lor gest o-arată și el lese din bană:
Lasă n'reaga lor avere la **Căminul Cultural**,
Alți bătrân din satul ăsta, gospodar bun și blajin:
Mustafa Nuri, sfătosul—un al doilea **Nasredin**!
Cherim Seit Isleam e-al treilea—un efendi decăzut,
Dar, șasiu el la vedere, nici mort nu se dă bătut!
Ibram Seit Isleam, alt agă, are oi, însă-i candriu:
Lăptele nu l face brânză, ci-l transformă în rață u!
Are spirit de afaceri și ades le face bune—
De-aea n' Murfatlar lui, astăzi, **Goldenberg** l se mai spu
Ștefănescu zis **Geambașu**, el, în cea mai mare grabă,
Scoate un „ducipal”, istoric dintr'o prăpădită gloabă,
Stând pe capră toată ziua, gura lui bate ștafeta,
Dă la toată lumea sfaturi și lubesște mult gazeta.
Cântărețu-**Alexandrescu**, fost odată percepțor,
Își păstrează obiceiul în lăuntricul său for.
La percepție, pe vremuri, el cânta cu tot aleanu,
Iar la sfânta slujbă, astăzi, „urmărește”... gologenu...
Dar tot cântăreț rămâne și chiar cântăreț de sol —
Mai ales când „concertează” d'ea atât de dragul... [ol]

CONST. N. SARRY

(Urmarea și sfârșitul în No. viilor)

LIBRARI!

Registre și imprimare

necesare Școalelor Primare, Comitete-
lor, Cooperativelor și Grădinilor de copii
le găsiți la vechea firmă **Librăria**
și **Tipografia „ALBANIA”** Constanța
și **SUCURSALA Mihail Sotir**,
București, Calea Dorobanților 9.
Cereți Catalogul nostru